

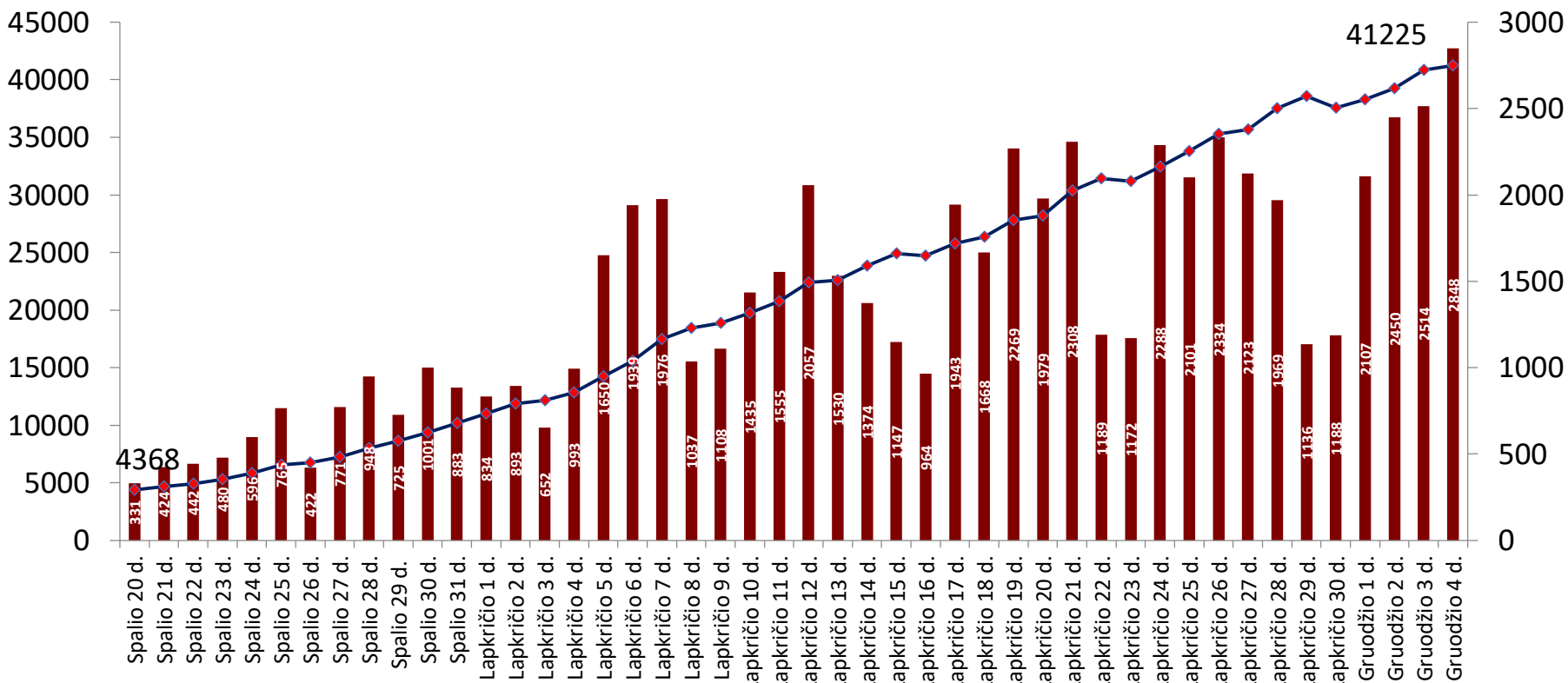
COVID-19 situacijos apžvalga ir rekomendacijos dėl karantino peržiūros

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO INICIJUOTA
SVEIKATOS EKSPERTŲ TARYBA
2020 m. gruodžio 6 d.

COVID-19 atvejų kaita Lietuvoje

Aktyvių užsikrėtusių asmenų skaičius

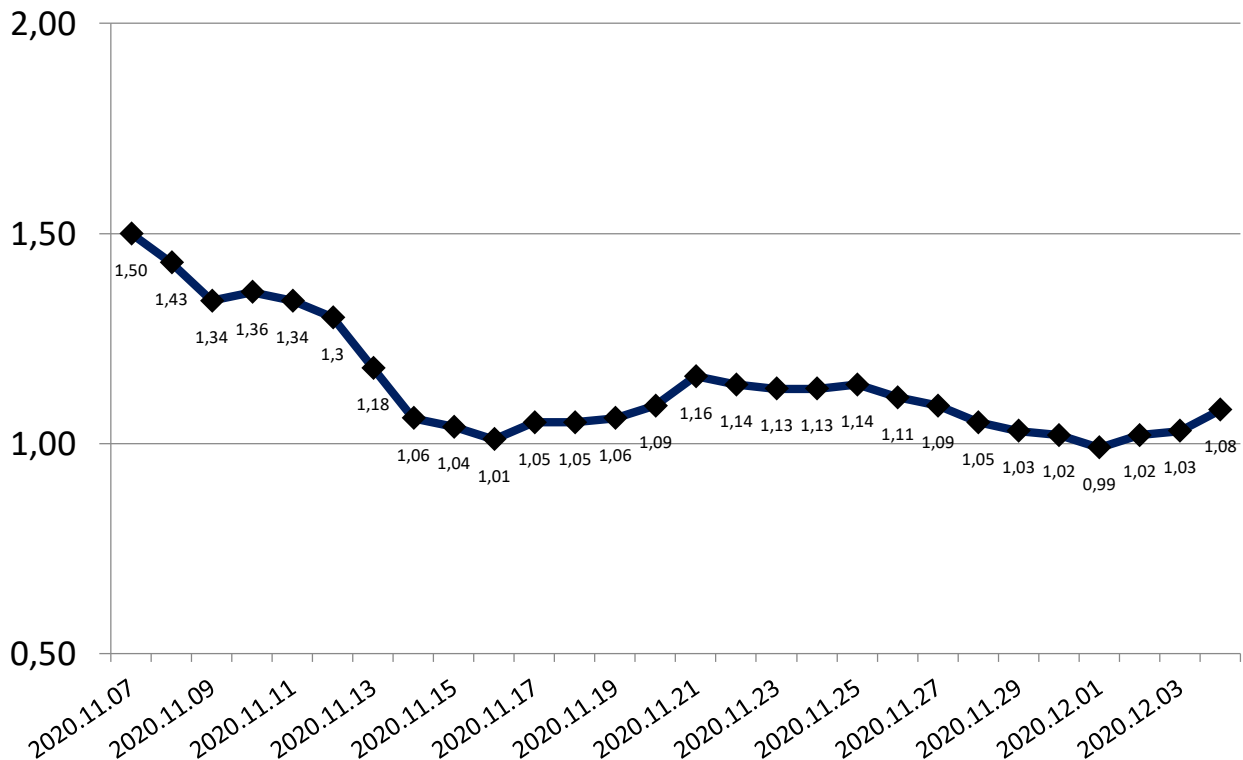
COVID-19 atvejų skaičius per dieną

(Šaltinis: Oficialios statistikos portalas, 2020)

Efektyvus viruso reprodukcijos dydžio (R_t) dinamika

Efektyvusis R_t Lietuvoje

Bazinis viruso SARS-CoV-2 reprodukcijos dydis (R_0) lygus 2,5–3,5.¹

Norint, kad infekcijos plitimas sustotų, R_t rodiklis turi siekti <1

Lietuvoje $R_t=1,08$ (1,06–1,10)
(2020 m. gruodžio 4 d. duomenimis)

Apskaičiuota pagal metodiką: Cori A, Ferguson NM, Fraser C, Cauchemez S. A new framework and software to estimate time-varying reproduction numbers during epidemics. *Am J Epidemiol.* 2013;178(9):1505-1512.

¹Anderson RM, Vegvari C, Truscott J, Collyer BS. Challenges in creating herd immunity to SARS-CoV-2 infection by mass vaccination [published online ahead of print, 2020 Nov 4]. *Lancet.*

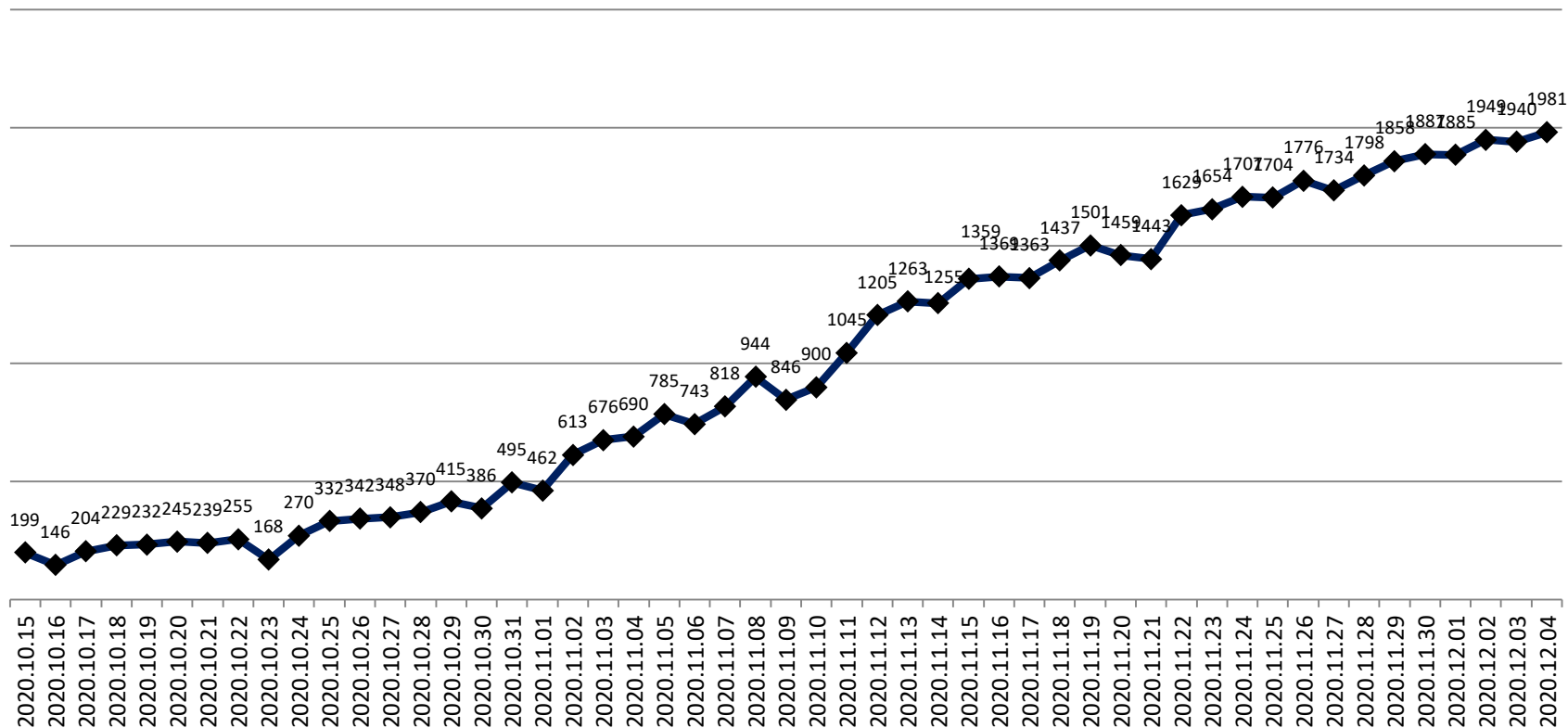
Lietuvos gyventojų mobilumo pokyčiai

Veikla	Mobilumo pokyčiai (proc.)*					
	2020 m. kovo 25 d. balandžio 15 d. (vid., min- max.)	2020 m. lapkričio 4–6 d. (min-max.)	Lapkričio 7–28 d. (vid., min- max.)	Lapkričio 29 d.	Lapkričio 30 d.	Gruodžio 1 d.
Parduotuvės ir pramogos	-64,8 (-53; -90)	-37; -38	-44,6 (-41; -51)	-44	-41	-41
Maisto prekės	-26,9 (0; -89)	+8; +13	+8,2 (0; 14)	+7	+9	+11
Parkai	19,2 (-23; 87)	-8; +20	+2,9 (-10; +35)	+26	+1	+5
Darbo vieta	-50,0 (-28; -88)	-28; -31	-24,4 (-8; -33)	-11	-32	-31
Namai	19,1 (8; 32)	+8; +10	+8,5 (3; 11)	+3	+11	+11

*Remiasi Google mobility report ir parodo gyventojų mobilumo pokyčius lyginant su 2020 m. sausio 3 – vasario 6 d. situacija.

Stacionare gydomy COVID-19 pacientų skaičiaus dinamika

Gydomy COVID-19 pacientų skaičius

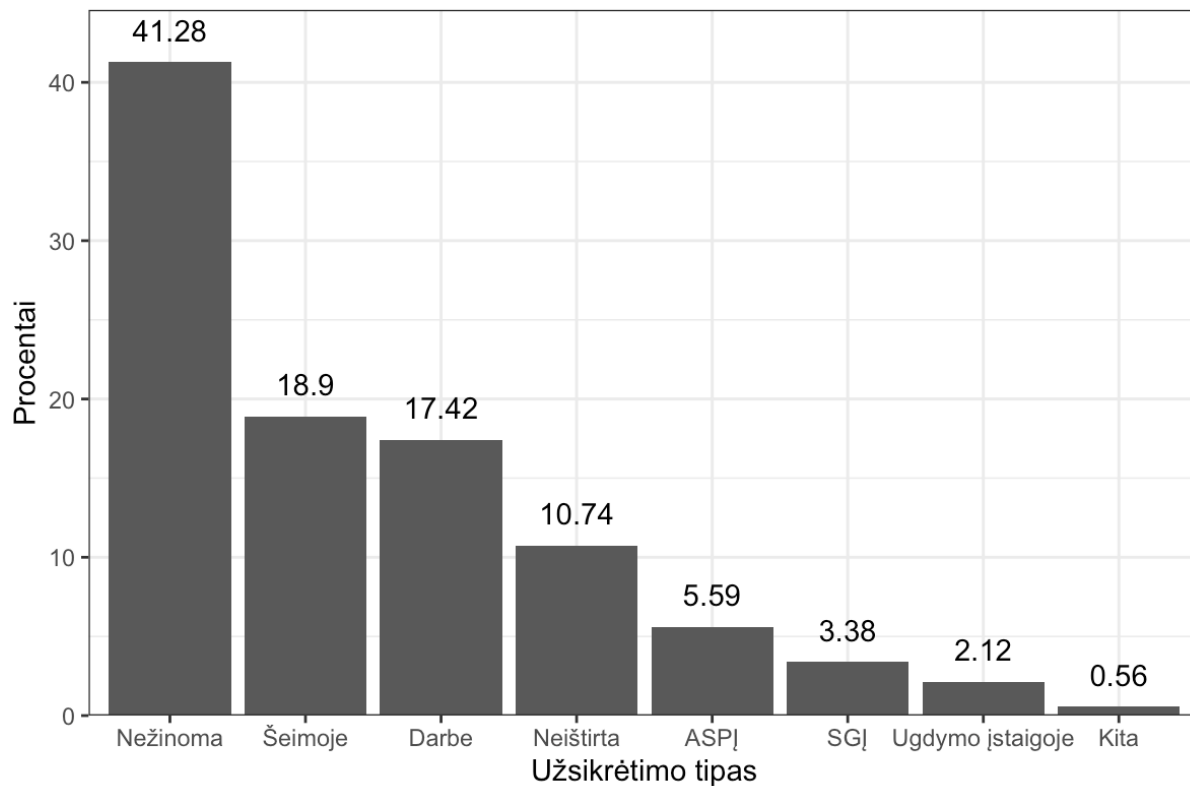
(Šaltinis: Valstybinė ligonių kasa, 2020)

Stacionare gydomų COVID-19 pacientų skaičiaus dinamika (detali)

Data	Pacientai, kuriems patvirtinta COVID-19 infekcija	Pacientai, kuriems patvirtinta COVID-19 infekcija su deguonies kaukėmis	Pacientai, kuriems patvirtinta COVID-19 infekcija su deguonies kaukėmis (proc.)	Pacientai, kuriems patvirtinta COVID-19 infekcija, ventiliuojami	Pacientai, kuriems patvirtinta COVID-19 infekcija ventiliuojami (proc.)	Pacientai, kuriems patvirtinta COVID-19 RITS	Pacientai, kuriems patvirtinta COVID-19 infekcija RITS (proc.)
2020-11/12-21	1365,4	717,0	52,4	63,5	4,6	102,2	7,5
2020-11/22-29	1733,0	936,8	54,1	82,6	4,8	129,3	7,5
2020-11-30	1887	983	52,1	90	4,8	149	7,9
2020-12-01	1885	1060	56,2	82	4,4	148	7,9
2020-12-02	1949	1017	52,1	83	4,3	149	7,6
2020-12-03	1940	974	50,2	78	4,0	139	7,2
2020-12-04	1981	1067	53,9	87	4,4	147	7,4
Vidurkis	1928,4	1020,2	52,9	84,0	4,4	146,4	7,6

NVSC epidemiologinių duomenų analizė

Atvejų pasiskirstymas pagal užsikrėtimo tipą

44–48 savaičių pagal susirgimo datą duomenys

Būtina mažinti nežinomų atvejų procentą

Apibendrinimas ir rekomendacijos

Sveikatos ekspertų taryba pakartoja savo vertinimą, kad dabar taikomos karantino priemonės sulėtina COVID-19 plitimą Lietuvoje, tačiau jos nėra pakankamos, kad esmingai pakeistų epidemijos eigą.

2020 m. gruodžio 1 d. Sveikatos ekspertų tarybos ir Lietuvos Respublikos Prezidento pasitarime buvo pateikta rekomendacija koreguoti epidemiologinės kontrolės priemones šiose srityse:

1. žmonių susibūrimams (ypač šeimose ir artimųjų rate);
2. ugdymo įstaigoms;
3. darbovietėms;
4. sveikatos priežiūros ir globos institucijoms.

2020 m. gruodžio 2 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nusprendė griežtinti visoje Lietuvos teritorijoje įvesto karantino taisykles. Sveikatos ekspertų taryba naujas priemones vertina teigiamai, tačiau mano, kad jos dar nėra pakankamos, kad pakeistų dabartinę epidemijos eigą.

2020 m. gruodžio 6 d. Sveikatos ekspertų tarybos posėdyje buvo nuspręsta rekomenduoti Lietuvos Respublikos Vyriausybei įvesti šias papildomas priemones COVID-19 epidemijai suvaldyti.

Siūloma mažinti viruso plitimą ribojant žmonių susibūrimus

Riboti fizinius susitikimus tarp atskirų namų ūkių (t. y. vienuose namuose gyvenančių) asmenų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai reikia prižiūrėti sergančius ar savimi negalinčius pasirūpinti žmones.

Riboti judėjimą dėl nebūtinų priežasčių – palikti gyvenamąją vietą tik vykstant į darbą, prekybos vietą, į asmeniui priklausomą nekilnojamojo turto objektą, dėl sveikatos priežiūros ir kitų paslaugų. Šis ribojimas negalioja rekreaciniams pasivaikščiavimams atvirose vietose, kur nėra kitų asmenų ir jame dalyvauja tik vieno namų ūkio nariai.

Rekomenduojama naudoti *Koronastop* programėlę visiems gyventojams, kurių mobilieji įrenginiai ją palaiko.

Dėvėti medicinines kaukes būnant toje pačioje patalpoje su COVID-19 sergančiu šeimos nariu (kai neįmanoma išvengti buvimo tose pačiose patalpose).

Siūloma mažinti viruso plitimą ribojant žmonių susibūrimus (II)

Dažnesnis patalpų vėdinimas:

- šeimoje, kur yra sergantis asmuo, – visos patalpos vėdinamos ne rečiau kaip kartą per valandą;
- darbo vietoje – jei patalpoje yra daugiau nei 1 asmuo, vėdinama bent kartą per valandą esant natūraliam vėdinimui, o esant dirbtiniam – maksimalus oro apykaitos režimas su maksimaliu naujo oro paėmimu.

Siūloma mažinti viruso plitimą taikant papildomus ribojimus prekybos vietoms

Ne maisto prekių parduotuvių, išskyrus vaistines, veterinarijos, optikos ir ortopedijos parduotuves, uždarymas savaitgaliais ir penktadieniais nuo 17.00 val.

Didinti dabar nustatytą prekybos plotą vienam pirkėjui uždarose prekybos vietose.

Darbo dienomis parduotuvėse senjorams turėtų būti siūloma apsipirkti skirtingu laiku.

Siūloma mažinti viruso plitimą taikant papildomus ribojimus darbovietėms

Nuotolinis darbas privalomas visose įstaigose, kur tokios galimybės yra.

Kiekviena įstaiga turi patvirtintą darbo per karantiną planą, kuriame būtų nurodyta:

- nenuotoliniu būdu dirbančių asmenų sąrašas ir jų darbo organizavimo sąlygos;
- kad patalpoje dirba po vieną darbuotoją arba visada dėvimos kaukės (įskaitant bendras patalpas), ribojami kontaktai bendrose patalpose;
- kontaktų registravimas;
- veiksmų planas nustačius COVID-19 atvejį.

Siūloma mažinti viruso plitimą taikant papildomus ribojimus darbovietėms (II)

Užtikrinti, kad nedarbingumo išmokos izoliacijoje esantiems asmenims siektų 100 proc. jų darbo užmokesčio.

Sugriežtinti COVID-19 plitimo prevencijos ir karantino sąlygų laikymosi kontrolę darbo vietose – inicijuoti ar sustiprinti VDI ir kt. viešąjį administravimą atliekančių institucijų patikras.

Įkurti atskirą liniją pranešti apie pažeidimus, susijusius su COVID-19 situacijos kontrole įstaigose (VDI tinklalapį ir telefono liniją) ir užtikrinti operatyvų reagavimą.

Siūloma mažinti viruso plitimą taikant papildomus ribojimus ugdymo įstaigoms

Ikimokyklinio ugdymo įstaigas (darželius) rekomenduojama lankyti tik tiems vaikams, kurių tėvai (globėjai) neturi galimybių dirbti nuotoliniu būdu.

Pradinio ugdymo mokiniams siūloma stabdyti kontaktinį mokymą paskelbiant atostogas arba pereiti prie nuotolinio ugdymo.

Pagrindinis, vidurinis ugdymas ir toliau vykdomas nuotoliniu būdu.

Siūloma mažinti viruso plitimą taikant papildomas priemones sveikatos priežiūros ir globos institucijoms

ASPJ ir SGJ darbuotojai, dirbantys stacionaruose ir didelės rizikos darbo COVID-19 (koronaviruso infekcijos) plitimo vietose, testuojami greitaisiais ar standartiniais PGR testais ne rečiau kaip 1 kartą per savaitę, kiti ne rečiau kaip kas 2 savaites. Nesant galimybės testuoti molekuliniiais testais, testuojami greitaisiais antigeno testais pagal SAM patvirtintą algoritmą.

ASPJ ir SGJ hospitalizuoti pacientai ar globaliniai testuojami greitaisiais PGR ir (ar) įprastais PGR, prieš hospitalizavimą, ne vėliau kaip 5-tą hospitalizacijos parą, o ilgesnės hospitalizacijos metu – kas 5 paras.

Atsiradus COVID-19 simptomams, pradinei virusologinei diagnostikai naudotini greitieji antigeno testai (pagal SAM patvirtintą algoritmą), o esant poreikiui – ir (ar) molekuliniai – greitieji PGR ar įprasti PGR testai.

Siūloma mažinti viruso plitimą taikant papildomas priemones sveikatos priežiūros ir globos institucijoms (II)

Siūloma labai griežtai laikytis ciklinio darbo organizavimo principo ASPJ ir SGJ, kai atskiruose padaliniuose ar skirtingose ASPJ ar SGJ darbuotojai dirba ciklais. ASPJ ar SGJ darbuotojui prieš keičiant įstaigas, atlikti COVID-19 testą (greitąjį PGR ar įprastą PGR testą).

ASPJ rekomenduojama dėti maksimalias pastangas, siekiant išsaugoti tiek būtinosios pagalbos, tiek planinės sveikatos priežiūros paslaugas tiems pacientams, kurių ligų diagnostikos ar gydymo atidėjimas sukeltų didesnį sergamumą, negalią ir (ar) mirštamumą.